

KS. ZENKER MARCIN (1889-1972)



Urodził się 10 listopada 1889 roku w Krobi, w rodzinie listonosza Kazimierza i Apolonii z Rosickich. W 1909 roku ukończył Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie, a następnie studiował w seminarium duchownym w Poznaniu i Gnieźnie, gdzie przyjął święcenia kapłańskie 1 marca 1914 roku. Dwa dni później odprawił mszę prymicyjną w kościele parafialnym w Krobi.

Po święceniach był wikariuszem w Smolicach (1 kwietnia 1914 roku – 31 stycznia 1915 roku), a następnie w Rawiczu (1 lutego 1915 roku – 30 września 1916 roku). 1 października 1916 roku został wikariuszem w kościele św. Jan Jerozolimskiego w Poznaniu (Główna). 16 stycznia 1919 roku przewodniczył i przemawiał podczas wiecu w Głównej. Uchwalono wówczas przedstawioną przez przewodniczącego zebrania rezolucję popierającą Naczelną Radę Ludową: „Zebrani wyrażają jednomyślnie swe zaufanie Naczelnej Radzie Ludowej i potępiają stanowczo wszelkie próby podkopywania jej powagi i autorytetu. W obecnej chwili gdy Polska potrzebuje zupełnej jednomyślności, wszelkie interesy partyjne winny ustąpić wobec dobra całej Polski. Uważamy Naczelną Radę Ludową jako jedyną władzę na cały zabór pruski, której każdy Polak tegoż zaboru winien bezwzględne posłuszeństwo. Na wiecu wezwał wszystkich zdalnych do noszenia broni, aby wstąpili do wojska polskiego celem obrony zagrożonej ojczyzny. Propagował wśród swoich parafian zbiórkę na wojsko polskie, czego dowodem jest przekazanie wpłaty na ten cel pochodzącej ze zbiórki podczas udzielanego ślubu.

W listopadzie 1919 roku założył w Głównej Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Zeńskiej. Również w Smogulcu interesował się życiem społecznym parafian: był patronem Stowarzyszenia Młodych Polek, w 1937 roku powołał Parafialną Akcję Katolicką. Wchodził w skład komitetu honorowego Zjazdu Katolickiego w Poznaniu odbytego w dniach od 26 do 28 października 1920 roku. Wchodził także w skład jednej z komisji przygotowujących synod diecezjalny w 1937 roku. W czasie swej kapłańskiej służby brał czynny udział w życiu społecznym parafii. W Poznaniu należał do Związku Towarzystw Dobroczynności „Caritas”. Zasiadał w zarządzie Spółki „Skarbona”. Był członkiem Stowarzyszenia Kapłanów pw. św. Floriana. Był delegatem na Polski Sejm Dzielnicowy w Poznaniu.

Od 2 marca 1920 roku był proboszczem parafii w Smogulcu. Będąc proboszczem w Smogulcu, opiekował się kościołem, który dzięki hojności patrona hr. Bogdana Hutten-Czapskiego, do dziś należy do ciekawych obiektów renesansowych Wielkopolski. Na jednym z malowideł ściennych pochodzących z lat 1920-1922 umieszczona jest postać fundatora, a obok ówczesnego proboszcza parafii. Proboszcz przyjmował w swoim kościele dostojnych gości: Prymasa Polski kardynała Augusta Hlonda, arcybiskupa Monachium kardynała Faulhabera i prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego.

Podczas okupacji został aresztowany 26 sierpnia 1940 roku i był więziony w Szczeglinie. Od 29 sierpnia tegoż roku był więźniem obozu Sachsenhausen, a 14 grudnia 1940 roku osadzony został w obozie koncentracyjnym w Dachau. Wolność odzyskał wraz z innymi więźniami 29 kwietnia 1945 roku. Przy Kaplicy Męczeństwa i Wdzięczności w kaliskiej bazylice – Sanktuarium św. Józefa poświęconej pamięci księży, byłych więźniów obozu koncentracyjnego w Dachau, w muzealnej sali pamięci, w jednej z gablot prezentowana jest laurka imieninowa dla ks. Marcina Zenkera (nr obozowy 22368) z komanda Blechzohleu, ofiarowana 11 listopada 1944 roku przez współwięźniów, których krzepił modlitwą i przykładem kapłańskiego życia.

Po wojnie podjął ponownie pracę w parafii smoguleckiej. Otrzymał tytuł kanonika honorowego kolegiaty kruszwickiej. W 1970 roku przeszedł na emeryturę i zamieszkał w Archidiecezjalnym Domu Zasłużonego Kapłana w Wągrowcu, gdzie zmarł 25 stycznia 1972 roku.

A. Kusz, *Ks. Marcin Zenker (1889-1972). Delegat na Polski Sejm Dzielnicowy*, „Przegląd Wielkopolski” 2014, nr 2, s. 65-66.